

Sygn. akt V CSK 632/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w O.
przeciwko C.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...]

z dnia 5 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w O. wniósł o zasądzenie od pozwanego C.S. kwoty 160 051,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów czynności adwokackich według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w O. w dniu 28 października 2016 r. wydał w przedmiotowej sprawie wyrok zaoczny, w którym uwzględnił żądania pozwu.

Wyrokiem z 29 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w O. utrzymał w mocy przedmiotowy wyrok zaoczny w całości.

Wyrokiem z 5 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny we [...] oddalił apelację pozwanego.

W skardze kasacyjnej pozwany jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy w sytuacji, gdy źródłem dochodzonego w sprawie roszczenia, z tytułu zwrotu świadczenia nienależnego, jest wierzytelność dochodzona w sprawie powstała po stronie wierzyciela z tytułu realizacji przez niego świadczeń o charakterze okresowym, dla określenia terminu przedawnienia jego roszczeń wobec osoby trzeciej należy przyjąć trzyletni okres przedawnienia wynikający z art. 118 k.c. (jak dla świadczeń okresowych) liczony od daty wymagalności poszczególnych świadczeń okresowych, czy też dłuższy dziesięcioletni okres przedawnienia, liczony od daty spełnienia świadczenia przez wierzyciela na skutek wydanej decyzji, ewentualnie od daty zwrotu nadpłaconych świadczeń na rzecz podmiotu trzeciego, który do tych świadczeń nie był zobowiązany; 2. czy uregulowanie przez zobowiązanego, należności o charakterze publicznoprawnym, których termin zapłaty wynika z ustawy, z opóźnieniem powoduje przesunięcie daty początkowej terminu przedawnienia ewentualnych roszczeń o zapłatę tych należności w stosunku do podmiotu trzeciego, do dnia uregulowania przedmiotowego zobowiązania przez zobowiązanego, czy też początek biegu terminu przedawnienia należy liczyć od ustawowego terminu płatności przedmiotowych należności; 3. czy w sytuacji gdy świadczenie o charakterze publicznoprawnym (składki na ubezpieczenie zdrowotne), wbrew zapisom ustawy, zostaje spełnione przez podmiot trzeci niebędący zobowiązanym do zapłaty tego świadczenia, z uzyskanego wynagrodzenia w związku z zawartą umową współpracy (w rozpatrywanej sprawie umową o świadczenie usług medycznych), a następnie środki z tego tytułu zostają mu zwrócone, kwoty te należy traktować jako świadczenie nienależne podlegające zwrotowi w oparciu o art. 405 k.c. w związku z art. 410 k.c., czy też należy przyjąć, że w dacie zapłaty wynagrodzenia podmiot ten jako płatnik posiadał świadomość, co do tego że zobowiązanie o charakterze publicznoprawnym ciąży na nim jako płatniku, a co za

tym idzie nie przysługuje mu roszczenie wobec drugiej strony umowy współpracy o zwrot tej części wynagrodzenia, która wbrew zapisom ustawy została przeznaczona na zapłatę świadczeń publicznoprawnych wobec regulacji art. 411 pkt 1 k.c.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie art. 405 k.c. w związku z art. 410 k.c., jak również art. 411 pkt 1 k.c. i art. 118 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazał powyższych okoliczności.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.). Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Argumenty podniesione w przedmiotowej skardze kasacyjnej w zakresie przesłanek warunkujących jej przyjęcie w istocie składają się na odmienne od sądów orzekających stanowisko pozwanego, które nie znalazło akceptacji w podjętych rozstrzygnięciach. W dalszym ciągu jest to tylko polemika z zapadłymi orzeczeniami. Skarżący przedstawia swój wywód na temat wymagalności roszczeń z tytułu nienależnego świadczenia oraz terminu ich przedawnienia, abstrahując od zapatrywania sądów meriti. W rezultacie, w sprawie nie występują istotne zagadnienia prawne, a tylko zarysowany został inny punkt widzenia skarżącego. Podobnie, skarga kasacyjna jest nie tyle oczywiście uzasadniona, ile skarżący nie akceptuje rozstrzygnięć sądów pierwszej i drugiej instancji.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj